

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/84239,Rosenblatt-Alfred.html>
2021-12-09, 08:03

Rosenblatt Alfred

ROSENBLATT Alfred (22 VI 1880, Kraków – 7 VII 1947, Lima), matematyk, przedstawiciel krakowskiej szkoły matematycznej. Syn Józefa, profesora prawa UJ, i Klary Koppehnan.

W 1898 ukończył Gimnazjum św. Anny w Krakowie i podjął studia na Technische Hochschule w Wiedniu. Po uzyskaniu absolutorium w 1902 wrócił do Krakowa, by w 1902–1906 studiować matematykę na UJ. Na podstawie pracy *O funkcjach całkowitych przestępnych* uzyskał doktorat (promotorem był S. Zaremba). Po studiach uzupełniających w Getyndze (1908–10) został asystentem na UJ. W 1913 habilitował się z geometrii algebraicznej (*Badania nad pewnymi klasami powierzchni algebraicznych nieregularnych i nad biracjonalnymi przekształceniami nie zmieniającymi tych powierzchni*), dziedziny zupełnie do tamtej pory nieuprawianej przez polskich matematyków.

Był w grupie inicjującej powstanie Polskiego Tow. Matematycznego, razem z S. Zarembą, K. Żorawskim, J. Sleszyńskim, L. Leją, A. Hoborskim, W. Ślebodzińskim, O. Nikodymem, S. Banachem, L. Chwistkiem i W. Stożkiem. W 1920 uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, jednak żadnej propozycji objęcia katedry nie otrzymał. W 1930 nadeszła taka propozycja z Argentyny – miał zostać kierownikiem katedry w Inst. Matematycznym w La Plata. Jednak, z powodu przewrotu wojskowego w tym państwie, nie doszło do wyjazdu. Kolejna propozycja nadeszła z uniwersytetu w Limie (Peru) w 1936. R. przyjął tę propozycję i został szefem Katedry Astronomii i Geodezji. Pozostawał formalnie pracownikiem UJ (na urlopie naukowym) i planował powrót, jednak wybuch II wojny światowej jednak pokrzyżował te plany. Pozostał w Limie do końca życia.

R. ma duże zasługi dla rozwoju matematyki w Peru.

Współpracował tam z G. Garcíą, autorem prac z analizy rzeczywistej i zespolonej, mechaniki teoretycznej oraz astronomii. W 1938 był współzałożycielem Academia Nacional de Ciencias Exactas, Físicas y Naturales de Lima. Dzięki R. Peru otworzyło się na aktualne prądy w matematyce europejskiej. W Limie R. wykształcił grupę matematyków, z których najwybitniejszym był José Tola. W 1943 w „Magazine of Sciences” R. opublikował ważną pracę *La posición de Copérnico en la historia de la ciencia* („Revista de Ciencias”, Lima), będącą oryginalną analizą wkładu Kopernika do nauki światowej.

R. był aktywny w międzynarodowym naukowym życiu matematycznym. Uczestniczył w wielu konferencjach, był zapraszany z wykładami do prestiżowych ośrodków naukowych (Rzym, Bolonia, Liège, Sofia, Paryż, Ateny, Belgrad, La Plata, Princeton), uczestniczył aktywnie w międzynarodowych kongresach matematyków w Cambridge, Bolonii i Zurychu.

Jest autorem ponad 200 prac naukowych i kilku książek, w tym: *Przyczynek do klasyfikacji powierzchni rozwijalnych algebraicznych* (AU, 1911), *Geometria analityczna na płaszczyźnie* (AU, 1926), *Sur certains mouvements stationnaires plans des liquides visqueux incompressibles* (Buenos Aires 1930), *Trabajos del Seminario matemático*, Universidad de Buenos Aire (Buenos Aires 1932; współautorzy: J. Babini i J. Rey Pastor), *Soluciones exactes des équations du mouvement des liquides visqueux* (wydanej w prestiżowej serii monografii «Mémorial de sciences mathématiques», Paryż 1935, t. 72) oraz książek napisanych z G. Garcíą – *Sobre el problema de los tres cuerpos en el plano* (Lima 1937), *Análisis algebraico: números reales, conjuntos, sucesiones infinitas, series y productos infinitos* (Lima 1955).

Obszar badawczy R. był olbrzymi – od geometrii algebraicznej, funkcji zmiennej rzeczywistej, funkcji analitycznych, równań różniczkowych cząstkowych i zwyczajnych, rachunku prawdopodobieństwa po hydrodynamikę, zagadnienie trzech ciał, teorię sprężystości, teorię grawitacji, sejsmologię, kosmogonię, genetykę

matematyczną, bakteriologię i historię nauk ścisłych. Główną dziedziną badawczą R. była geometria algebraiczna. Badał niezmienniki powierzchni algebraicznej, opracował geometryczne metody klasyfikacji obiektów geometrycznych. Miał też interesujące wyniki w analizie metod stosowanych w topologii krzywych algebraicznych oraz w teorii równań różniczkowych zwyczajnych i cząstkowych. Wskazał cały szereg warunków na jednoznaczność rozwiązań oraz zaostrzył kryterium Picarda. Analizując metodę kolejnych przybliżeń, wyprowadził warunki dostateczne zbieżności.

R. zajmował się również fizyką teoretyczną, pracował nad zagadnieniami hydrodynamiki – badał ruch bezwirowy w lepkich, nieściśliwych cieczach oraz perturbacje ruchu laminarnego.

PSB (S.M. Brzozowski); SBMP (Z. Pawlikowska-Brożek).

C. Carranza: *La Matematica en le Perú. Discurso pronunciado en XXIII Coloquio Nacional de Matematica*, Lambayeque 2004; S. Gołąb: *Studia z dziejów katedr Wydziału Matematyki, Fizyki, Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego*, Kraków 1964.

Wiesław Wójcik

[Poprzedni](#)
[Następny](#)